

The logo consists of a solid blue square on the left containing the word "vito" in white lowercase letters. To the right of the square, the words "KENNISPUNT" and "WATER" are stacked vertically in a bold, blue, uppercase sans-serif font.

vito

KENNISPUNT WATER

Activiteitenrapport 2024

Vision on technology
for a better world

vito.be

VITO Kennispunt Water Activiteitenrapport 2024

VITO
Boeretang 200
2400 MOL
Belgium
BTW No: BE0244.195.916
vito@vito.be – www.vito.be
IBAN BE34 3751 1173 5490 BBRUBEBB

Inge Genné
Programmamanager water
inge.genne@vito.be

Dirk Halet
Strategisch coördinator
dirk.halet@vito.be

Vision on technology
for a better world

vito.be

AUTEURS

Inge Genné
Dirk Halet

Charlotte Boeckeaert
Simon De Paepe
Isabelle Delaere
Veerle Depuydt
Maaïke Vandekerckhove

VERSPREIDINGSLIJST

Dit activiteitenrapport wordt voorgelegd aan het Programmabureau van VITO Kennispunt Water, dat instaat voor de strategische afstemming en goedkeuring van het jaarlijkse actieprogramma. De omschrijving van de governance van het Programmabureau wordt toegelicht in hoofdstuk 5 'Management'.

In het kader van transparantie en kennisdeling wordt dit rapport integraal gepubliceerd op de website van VITO Kennispunt Water. Op die manier bieden we de bredere groep van stakeholders en geïnteresseerden inzicht in de werking van VITO Kennispunt Water, de ondernomen acties en de behaalde resultaten.

INHOUDSTAFEL

Auteurs	1
Verspreidingslijst.....	2
Inhoudstafel	3
1 Inleiding.....	4
2 Innovatiewerking	5
2.1 Capteren bedrijfsnoden en adviesverlening	5
2.1.1 Eerstelijnsadvies – capteren individuele bedrijfsnoden	5
2.1.2 Sectoroverleg – capteren sectornoden.....	6
2.1.3 Opvolging beleidsontwikkeling – capteren systeemdruk	7
2.2 Stimuleren van systeemdenken, samenwerking en innovatie in de watersector.....	8
2.2.1 Kennisopbouw systeemaanpak en transitiedenken.....	8
2.2.2 Deelname werkgroepen en netwerken.....	10
2.2.3 Afstemmen innovatieagenda's/roadmaps (VL + EU).....	12
2.3 Coördineren en ondersteunen van innovatieprojecten met hefboomwerking.....	14
2.3.1 Deelname aan innovatieprojecten.....	15
2.3.2 Deelname aan gebruikersgroepen van projecten in 2024	18
3 Kennisdeling en activering.....	19
3.1 (Co)organisatie workshops en events	19
3.2 Praktische leidraden: ontwikkeld vanuit noden, samen met gebruikers	20
3.3 Communicatie via eigen kanalen	21
3.4 Communicatie via externe kanalen	22
4 Internationale Economische positionering versterken	23
5 Management	24
5.1 Governance	24
5.2 Dotatieallocatie	26
6 Conclusie en blik vooruit.....	27
Bijlage A –VITO Charter Deugdelijk Bestuur	28

1 INLEIDING

VITO Kennispunt Water denkt mee met ondernemers bij hun zoektocht naar systemische en innovatieve wateroplossingen en de implementatie ervan. Ons doel is om zoetwaterbronnen in Vlaanderen doeltreffend in te zetten. Voor onze industrie en landbouw, voor ons drinkwater en voor onze natuur. Om dat te realiseren zetten we in op volgende activiteiten:

- Capteren van bedrijfs- en sectornoden
- Stimuleren van systeemdenken, samenwerking en innovatie in de watersector
- Coördineren en ondersteunen van innovatieprojecten met hefboomwerking
- Kennisdeling & activering
- Versterken van de internationale positionering van Vlaanderen als waterinnovatieve regio
- Voorzien in programmasturing voor een gedragen en doelgerichte werking.

In dit rapport lichten we puntsgewijs toe hoe we binnen elk van die activiteiten bijdragen aan de versnelling en implementatie van waterinnovatie.

Zo willen we transparantie bieden over de manier waarop de middelen, toegekend vanuit de Vlaamse overheid, worden ingezet ter ondersteuning van bedrijven en andere stakeholders binnen het waterdomein.

Daarnaast is dit rapport een instrument ter ondersteuning van het Programmabureau, dat instaat voor de strategische afstemming en goedkeuring van het jaarlijks actieprogramma.

2 INNOVATIEWERKING

2.1 Capteren bedrijfsnoden en adviesverlening

Omschrijving: binnen VITO Kennispunt Water hechten we veel belang aan het scherp capteren van de noden en uitdagingen van bedrijven. Zo kunnen we hen niet alleen gericht en op maat te adviseren, maar het helpt ons ook om de grotere focusdomeinen binnen onze werking te bepalen. Die inzichten geven richting aan de projecten die we opzetten, de events die we organiseren en de thema's die we agenderen in onze dienstverlening. Om dat te realiseren, zetten we soms gerichte bevragingen op, maar zetten we bovenal in op direct overleg met bedrijven, sectorfederaties en het actief opvolgen van beleidsontwikkelingen.

2.1.1 Eerstelijnsadvies – capteren individuele bedrijfsnoden

De meest directe en concrete inzichten in de wateruitdagingen van bedrijven krijg je door met hen in persoonlijk gesprek te gaan. Ook in 2024 namen bedrijven rechtstreeks contact op met hun vertrouwde waterexperten binnen ons team. Die directe lijn, vaak met CEO's, milieucoördinatoren of technisch verantwoordelijken, is essentieel om hun specifieke noden goed te begrijpen en hen gericht te adviseren (loketfunctie VITO Kennispunt Water).

Naast die laagdrempelige loketfunctie, waarbij bedrijven met een watervraag rechtstreeks bij een van onze experts terecht kunnen, coördineert VITO Kennispunt Water ook de Laagdrempelige Expertise- en Dienstverlening (LED) Water. Die biedt kmo's en non-profitorganisaties eerstelijnsadvies en begeleiding op vlak van technologiekeuze, subsidies, wetgeving, waterbesparing en -hergebruik, en slim waterbeheer. Om een gericht en kwalitatief advies te kunnen verlenen, vindt meestal een bedrijfsbezoek plaats dat al dan niet gecombineerd wordt met een meting of korte labotest.

Vanuit verschillende provincies worden werkingsmiddelen vrijgemaakt voor het ondersteunen van die regionale LED werking. Die werkingsmiddelen worden door VITO Kennispunt Water rechtstreeks gealloceerd aan regionale kennispartners om de bedrijven ook lokaal goed te ondersteunen (belang van nabijheid). In 2024 konden we verder beroep doen op de steun van de POM West-Vlaanderen en de provincie Antwerpen om de succesvolle samenwerking met UGent Campus Kortrijk en de Universiteit Antwerpen verder uit te bouwen.

- In West-Vlaanderen werden via UGent 34 adviezen verstrekt, waarvan 16 rechtstreeks aan West-Vlaamse bedrijven. UGent organiseerde daarnaast ook kennisdelingsmomenten, onder andere tijdens de Dag van de Wetenschap, en een webinar rond waterbesparing in de zorgsector.
- In Antwerpen werden via UAntwerpen 13 bedrijfsadviezen verstrekt, meestal ondersteund door een plaatsbezoek en korte labotest. UAntwerpen maakte promo en deelde ervaringen tijdens verschillende events zoals de CTC commissie en Prevent Academy (opleiding milieucoördinatoren).

Ook in de overige provincies zijn er LED water dienstverleners om bedrijven over heel Vlaanderen te kunnen ondersteunen. Om de onderlinge kennisuitwisseling te stimuleren, organiseert VITO Kennispunt Water twee keer per jaar een uitwisselingsmoment met de LED water dienstverleners. Tijdens dat overleg is er naast kennis- en ervaringsuitwisseling oog voor het detecteren van sectornoden en (praktijkgericht) onderzoek.

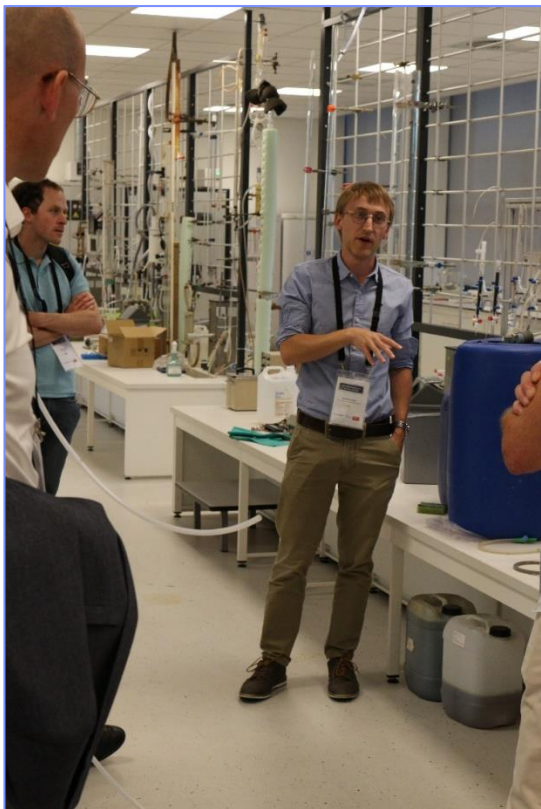

Foto Dave Manhaeghe (UGent) die tijdens een LED water event toelichting geeft aan bedrijven over de werking in het UGent Campus Kortrijk lab

2.1.2 Sectoroverleg – capteren sectornoden

VITO Kennispunt Water organiseert op regelmatige basis (halfjaarlijks) overlegmomenten met de sectorfederaties van verschillende waterintensieve sectoren. Die bijeenkomsten hebben een dubbele doelstelling: (i) de sectoren informeren over de stand van zaken van lopende en geplande trajecten die voor hen relevant zijn, en (ii) zelf een goed inzicht krijgen in de actuele wateruitdagingen binnen de verschillende sectoren. Dat stelt ons in staat om toekomstige initiatieven beter af te stemmen op hun noden, wat op zijn beurt het draagvlak en de betrokkenheid bij de opzet en uitvoering van projecten aanzienlijk vergroot.

In 2024 lag de focus van die overlegmomenten voornamelijk op het in kaart brengen van de verwachtingen van de sectoren met betrekking tot de werking en de governance van VITO Kennispunt Water n.a.v. de nieuwe beheersovereenkomst VITO voor de periode 2024-2028.

In de aanloop van de verkiezingen van 2024 publiceerden tal van organisaties hun memorandum waarin zij hun prioriteiten en aandachtspunten voor het toekomstige Vlaamse, federale en Europese beleid scherpstellen. Vanuit VITO Kennispunt Water hebben we in 2024 de tijd genomen om die memoranda grondig te analyseren. Daarbij lag onze focus op het in kaart brengen van de onderzoeks- en innovatienoden die door bedrijven en sectororganisaties naar voren werden geschoven. Die inzichten vormen een waardevolle input voor de verdere ontwikkeling van onze werking en voor het afstemmen van toekomstige onderzoeks- en innovatieagenda's ([Meer info](#)).

2.1.3 Opvolging beleidsontwikkeling – capteren systeemdruk

Om bedrijven gericht te ondersteunen bij het aanpakken van hun wateruitdagingen, is het cruciaal om ook inzicht te hebben in de bredere systeemdrukken waarmee zij te maken krijgen. Denk hierbij aan maatschappelijke verwachtingen, beleidsontwikkelingen en veranderende wetgeving die een impact hebben op de manier waarop bedrijven met water moeten omgaan.

VITO Kennispunt Water volgt die ontwikkelingen actief op, onder meer door deel te nemen aan strategische netwerken en overlegfora, en door relevante beleidscommunicatie te analyseren (met in 2024 bijzondere aandacht voor nieuwe regeerakkoorden). Zo blijven we op de hoogte van wat bedrijven te wachten staat, waardoor we hen gericht kunnen adviseren om tijdig te anticiperen op nieuwe verplichtingen en kansen te grijpen voor duurzame wateroplossingen

In 2024 was VITO Kennispunt Water actief in de volgende overlegstructuren en netwerken:

- [OECD Water Governance Initiative](#)
- [Policy Advisory Committee - Water Europe](#)
- [De Science-policy group Water4all Partnership](#)
- [MEP Water Group](#)
- WaterWiseEU Ambassadors European Commission
- [CIW Europaplatform](#)
- [Vleva](#)
- [CCIM \(Coördinatiecommissie Internationaal Milieubeleid\)](#)

Daarnaast volgt VITO Kennispunt Water relevante parlementaire commissies, adviesraden, en publicaties op waaronder:

- Commissies van het Vlaams Parlement, in het bijzonder de Commissie voor Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening
- Adviesraden zoals SERV, MINA, SALV en VARIO
- Memorandi, regeerakkoorden, beleidsnota's

Naast de gerichte adviesverlening aan bedrijven, werden de inzichten in 2024 ook actief gedeeld via verschillende kanalen:

- In nieuwsbrieven, waarbij specifiek wordt ingegaan op de impact voor bedrijven;
- Binnen diverse platformen, zoals het OO&I-platform, in het kader van de opmaak van een beleidsrelevante onderzoeks- en innovatieagenda;
- Tijdens events, waaronder de halfjaarlijkse Fluid Crew events
- ...

Foto: Dirk Halet (Strategisch Coördinator) licht de recente Vlaamse beleidsontwikkelingen toe op het Fluid Forum event in Oostende (14 mei 2024).

2.2 Stimuleren van systeemdenken, samenwerking en innovatie in de watersector

Omschrijving: Wanneer bedrijven en andere stakeholders vragen stellen aan VITO Kennispunt Water helpen we hen vaak onmiddellijk verder via het leveren van informatie, rechtstreeks advies of bijvoorbeeld door hen door te verwijzen naar de juiste partners. In andere situaties is echter verder onderzoek en innovatie nodig.

Binnen VITO Kennispunt Water hechten we veel belang aan systeemdenken, zodat we problemen niet onbewust verplaatsen of mogelijke koppelkansen over het hoofd zien. Door de samenhang en oorzaak-gevolgrelaties binnen het watersysteem scherp te analyseren, komen we tot de juiste vragen die beantwoord moeten worden om duurzame en doeltreffende oplossingen te ontwikkelen.

We bekijken vervolgens binnen welke bestaande netwerken en platformen die vragen al worden opgepakt of zouden kunnen worden opgepakt. Als we vaststellen dat hier nog geen actie wordt ondernomen, nemen we zelf een initiërende en faciliterende rol op. We brengen dan partners samen aan tafel om nieuwe onderzoeks- en innovatieprojecten op te starten.

2.2.1 Kennisopbouw systeemaanpak en transitiedenken

Om de meerwaarde van systeem- en transitiedenken breder ingang te doen vinden in de watersector, werd in 2020 de Transitiearena Water opgericht. Vanuit de centrale gedachte: *de oplossingen van gisteren volstaan niet meer voor de wateruitdagingen van morgen*, creëerden de Vlaamse Milieumaatschappij, De Vlaamse Waterweg, Departement Omgeving, De Watergroep, Aquafin, water-link, Pidpa, Farys en VITO/ VITO Kennispunt Water een ruimte waar een groep frisse denkers een systemische kijk op water kunnen ontwikkelen: [de transitiearena water](#).

In 2024 lag de focus van de Transitiearena Water niet zozeer op inhoudelijke trajecten, maar op het versterken van de impact en doorwerking van de arena. De stuurgroep boog zich over de vraag hoe de inzichten en uitkomsten van de arena beter kunnen doorstromen naar beleid, innovatieprogramma's en financieringstrajecten. Belangrijke vaststellingen en aanbevelingen uit de stuurgroepvergaderingen van 8 januari en 7 februari 2024:

- De meerwaarde van de arena wordt pas volledig gerealiseerd wanneer de resultaten effectief doorstromen naar beleidskaders, onderzoeks- en innovatieprogramma's en financieringsmechanismen.
- Verknoping met het bredere 'waternetwerk' (het vroegere CIW 2.0) is noodzakelijk om de impact en schaal van de transitiearena te vergroten.
- Binnen het huidige 'waternetwerk' ontbreekt zowel een vrije denkruimte als een platform met een formele opdracht om een langetermijnvisie voor het waterbeleid te ontwikkelen. De Transitiearena Water kan deze rol van vrije denk- en experimenteeruimte opnemen, ter ondersteuning van de totstandkoming van een langetermijn-blauwdruk voor het Vlaamse watersysteem (2050).

In de Beleidsnota Omgeving 2024 wordt verwezen naar de ambitie om de CIW om te vormen tot een echt waternetwerk, waarin ook een formele plaats wordt gegeven aan de Transitiearena Water (OD 2.4). In 2024 was echter nog onduidelijk hoe dit concreet vorm zou krijgen of geactiveerd zou worden.

Ondanks die institutionele onzekerheid werd in 2024 op initiatief van VITO Kennispunt Water een arena georganiseerd in samenwerking met landbouwer Luc Lavrijsen (Herk-de-Stad). Tijdens die sessie werd een simulatie van een 'waterbom' uitgevoerd en gingen de deelnemers dieper in op de vraag hoe het vertrouwen met landbouwers hersteld kan worden in het kader van een duurzame watertransitie.

Foto: In het kader van de Transitiearena Water in Herk-de-Stad gaf landbouwer Luc Lavrijsen een indrukwekkende simulatie van een waterbom, die de uitdagingen rond waterbeheer tastbaar maakte.

Op Europees niveau heeft VITO Kennispunt Water meegewerkt aan de ondersteuning en ontwikkeling van een [capacity building programma rond systeemdenken](#) als onderdeel van "System Innovation for Water" van Nexus Learn binnen het Water4all partnerschap. Dat

programma biedt praktische handvatten en trainingen voor beleidsmakers, onderzoekers en bedrijven om met systeeminnovatie aan de slag te gaan in complexe wateruitdagingen en is gebaseerd op het grondwerk dat werd geleverd binnen de Transitiearena Water.

2.2.2 Deelname werkgroepen en netwerken

Binnen VITO Kennispunt Water hechten we veel belang aan de actieve deelname aan netwerken en werkgroepen. Dat stelt ons in staat om snel te detecteren waar specifieke vragen en uitdagingen kunnen worden ingebracht en om actief bij te dragen aan het vinden van oplossingen. In 2024 waren onze collega's betrokken in o.a.:

Green Deal Brouwers

VITO Kennispunt Water (Dirk Halet) nam een actieve rol op binnen de stuurgroep van de Green Deal Brouwers. In 2024 vond het slotevent plaats, waarbij de resultaten van de periode 2018-2023 werden gepresenteerd. Gedurende deze looptijd werd een besparing van 2,3 miljoen m³ water gerealiseerd in de Vlaamse brouwerijsector. De Green Deal creëerde een dynamiek waarin brouwerijen samenwerkten aan duurzamer watergebruik, mede ondersteund door de inzichten en expertise van VITO Kennispunt Water.

Green Deal Duurzame Zorg

Binnen de Green Deal Duurzame Zorg vertegenwoordigt Dirk Halet VITO Kennispunt Water in de stuurgroep. Hij is ook trekker, samen met Pharma.be en VMM van een van de vier thematische werkgroepen, met focus op geneesmiddelen in water. Die werkgroep onderzoekt hoe een ketenaanpak kan bijdragen aan het verminderen van de emissies van farmaceutische stoffen naar het watermilieu. De themagroep komt viermaal per jaar samen.

Programmteam Water-Land-Schap

Simon De Paepe vertegenwoordigt VITO Kennispunt Water binnen het programmteam van Water-Land-Schap. Dat programma richt zich op integrale oplossingen voor wateruitdagingen in landelijke gebieden in nauwe samenwerking met lokale actoren zoals landbouwers, bedrijven, bewoners en landschapsbeheerders. De aanpak is gebiedsgericht en streeft naar een duurzame balans tussen waterbeheer, landbouw en natuur.

NRW Ecosysteem (Non-Revenue Water)

Veerle Depuydt ondersteunt de werking van het [NRW-ecosysteem](#) als lid van de stuurgroep. Het betreft een samenwerking tussen Vlaamse waterbedrijven (onder de vlag van AquaFlanders), VMM en VITO Kennispunt Water met als doel samenwerking tussen de waterbedrijven, technologie-aanbieders en onderzoeksinstituten te stimuleren om innovatieve oplossingen te ontwikkelen, te testen en te implementeren om drinkwaterverliezen (non-revenue water) terug te dringen. De stuurgroep wordt getrokken vanuit de Watergroep (coördinator). Momenteel wordt gewerkt aan een eerste [challenge](#) 'sneller en accurater lekken opsporen m.b.v. bestaande data'. Verhaert ondersteunde de stuurgroep in dit traject via een VLAIO PIO-project (marktbevraging, innovatief aanbestedingsproces). Gekoppeld aan dit project vond in oktober 2024 opnieuw een NRW-ecosysteem event plaats, waarbij VITO Kennispunt Water organisatorisch in de lead was.

Werkgroep Decentrale Zuivering

Begin 2024 werd de werkgroep Decentrale Zuivering van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) incl. toolbox overgedragen aan VLARIO. Veerle Depuydt ondersteunt VLARIO in de aanpak en agendaopmaak van die werkgroep waarin verder rioolbeheerders, technologieaanbieders en overheden zetelen. Binnen de werkgroep worden de inzichten rond decentrale zuiveringsoplossingen op basis van ervaringen, maar ook onderzoek gedeeld.

Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de CAPEX, maar ook de OPEX, vermindering van de vervuilingdruk door versnelde implementatie, waterkringlopen, volksgezondheid, LCA en ruimtelijke implementatie.

CIW Platformen

Circulair Water

Charlotte Boeckaert volgt namens VITO Kennispunt Water het CIW Platform Waterkringlopen op, een samenvoeging van de Werkagenda Waterkringlopen (Vlaanderen Circulair) en het CIW Platform Circulair Water. Dat platform vergadert vier keer per jaar om de voortgang van lopende initiatieven, projecten en tools te bespreken. In 2024 lag de focus onder andere op de ontwikkeling van de Uitdagingenbundel Circulair Watergebruik en werd een COOCK+ projectaanvraag ingediend rond de behandeling van concentraatstromen.

Communicatieplatform Water

Maike Vandekerckhove en Isabelle Delaere nemen een actieve rol op binnen dit klankbordinitiatief. Ze delen daarbij ervaringen rond allerhande communicatie-initiatieven. VITO Kennispunt Water ondersteunt relevante communicatiecampagnes en draagt zo bij aan kennisdeling.

Burgerwetenschappen

Simon De Paepe en Isabelle Delaere zetten mee hun schouders onder dit initiatief.

OO&I

Dirk Halet coördineert dit platform (toelichting in paragraaf 2.2.3)

Europaplatform Water

Dirk Halet volgt dit platform op waarin wordt ingezet op uitwisseling van kennis- en expertise over de waterdossiers die op de gesprekstafel van Europese fora liggen.

Water Europe Expert Groups

Water & Agrifood

Op Europees niveau is Charlotte Boeckaert in 2024 verkozen als voorzitter van de Expert Group Water & Agrifood binnen Water Europe, het toonaangevende Europese technologieplatform voor water. De expertgroep bevordert kennisuitwisseling op het snijvlak van water en landbouw, faciliteert partner matching voor Europese projecten en vertaalt leerlessen uit praktijkprojecten naar strategische aanbevelingen, onder andere via de opmaak van een white paper. Vanuit deze rol versterkt Charlotte de verbinding tussen Europese en Vlaamse initiatieven, met oog voor hefboomwerking richting Vlaanderen.

Groundwater & Healthy Soil

Simon De Paepe is lid van deze expert group die ernaar streeft uitdagingen aan te pakken die verband houden met uitputting van het grondwater, verontreiniging, watergerelateerde bodemdegradatie en de gezondheid van ecosystemen door middel van onderzoek, innovatie en samenwerking tussen partners. Interacties tussen water, bodem en landgebruik worden er aangepakt, samen met het beter begrijpen van beleidssynergieën.

Vlaams-Nederlandse werkgroepen

Wergroep water Euregio Scheldemond

Euregio Scheldemond wil een toonaangevende, dynamische regio zijn in het Vlaams-Nederlandse grensgebied en de regio duidelijk op de Europese kaart zetten. Dit vanuit een eigen perspectief en via een grondige grensoverschrijdende samenwerking.

Simon De Paepe is actief binnen de werkgroep water die 2 x / jaar samen komt via inspiratiebezoeken.

Robuust waternetwerk Zeeuws Vlaanderen

Het doel van het overleg is halfjaarlijks geïnformeerd te worden over de meest recente en relevante projecten en ontwikkelingen omtrent (zoet) water in de regio. Thema's: verzilting langs kust en kanaal, de zoet/zout verhouding in de grond (vervolg op FRESHEM), drinkwatertekort, waterkwaliteit...

Grensoverschrijdende Werkgroep Kreeken en Polders

Deze werkgroep komt 2x jaar samen en bestaat hoofdzakelijke uit waterbeherende instanties. Binnen deze werkgroep wordt aan kennisuitwisseling en afstemming gedaan over (grensoverschrijdende) projecten inzake waterbeheer.

Simon De Paepe neemt deel aan deze Vlaams-Nederlandse werkgroepen gezien het thema en de geografische focus van innovatieprojecten die hij behartigt.

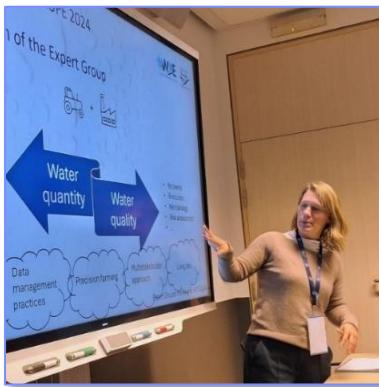

Foto: Water Europe Expert Group Water & Agrifood (10 december 2024 in Brussel)

Foto's: NRW-ecosysteemevent (7 oktober 2024 in Leuven)

2.2.3 Afstemmen innovatieagenda's/roadmaps (VL + EU)

Het innovatielandschap in de watersector omvat diverse types OO&I-agenda, elk met een eigen focus en doelstellingen:

- **de waterketen** (drinkwaterbedrijven, rioolbeheerders, afvalwaterzuiveraars): gericht op het verbeteren van operationele efficiëntie en het beschermen van waterbronnen.

- **technologiebedrijven:** ontwikkeling van marktklare oplossingen, zoals innovatieve zuiveringstechnologieën, sensoren, of modellen.
- **academische wereld:** gericht op het genereren van fundamentele kennis en wetenschappelijke inzichten met een focus op het begrijpen, modelleren en verbeteren van watersystemen en het aanpakken van langetermijnduitdagingen.
- **watergebruikers** (industrie en landbouw): toegespitst op het minimaliseren van waterkosten en risico's en het verduurzamen van bedrijfsvoering (bv. [Oona](#)).
- **beleidsrelevante agenda:** ondersteunt beleidsmakers bij het realiseren van strategische maatschappelijke ambities zoals waterbevoorrading, waterveiligheid en waterkwaliteit.

Door de agenda's te connecteren en samen prioriteiten te stellen, ontstaat een gedeeld innovatiekader dat samenwerking bevordert en duurzame oplossingen oplevert met impact voor de hele watersector.

Ontwikkeling van de Beleidsrelevante OO&I-agenda Water

In lijn met de ambitie uit de Beleidsnota Omgeving 2024-2029 (operationele doelstelling 7.2: Beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek versterken), werkte het CIW OO&I-platform in 2024 aan de fundamenten voor een beleidsrelevante onderzoeks- en innovatieagenda (OO&I) voor water. VITO Kennispunt Water, in de persoon van Dirk Halet, neemt binnen dit platform een trekkende rol op.

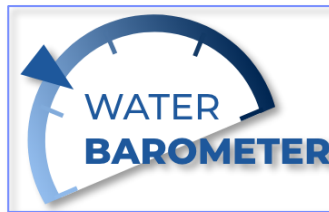
Op 10 december 2024 werd het voorbereidende werk gedeeld met een brede groep maatschappelijke actoren tijdens [een webinar](#) om de kwaliteit van de voorgestelde OO&I-sporen te versterken en gezamenlijke prioriteiten te identificeren die breed gedragen worden. Dat moet leiden tot concrete onderzoeks- en innovatieprojecten met maatschappelijke impact.

Strategische samenwerking Agrovoeding-Water

VITO Kennispunt Water coördineert de strategische samenwerking 'Agrovoeding-Water'. De partners (Flanders' FOOD, VITO, Inagro, UGent en Howest) richten zich op het identificeren van noden en opportuniteiten rond water in de agrovoedingssector en het opzetten van gezamenlijke projecten. Concrete resultaten van de partners, geïnitieerd vanuit deze samenwerking zijn, onder andere:

- Waterbarometer: een instrument voor bedrijven om inzicht te krijgen in hun watergebruik en risico's.
- WaterRadar: een hulpmiddel om beschikbare waterbronnen en potentiële matches in kaart te brengen.
- IRRTool: een beslissingsondersteunend instrument voor waterhergebruik in de landbouwsector.

De strategische samenwerking komt vier keer per jaar samen en wordt gecoördineerd door Charlotte Boeckeaert.

Foto's: voorstelling van drie watertools. Vlnr: WaterRadar, Waterbarometer en de IRROTool.

Actie op Europees niveau

Om de Vlaamse onderzoeks- en innovatienoden te verankeren in de Europese agenda's, heeft VITO Kennispunt Water in 2024 actief deelgenomen aan verschillende Europese samenwerkingsverbanden om zo input te leveren aan Europese innovatieagenda's en onderzoeksoproepen (calls). Hierdoor creëren we een financiële hefboom voor het aanpakken van Vlaamse wateruitdagingen.

- Partnership Water4All: VITO Kennispunt Water participeert actief binnen dit Europees partnerschap, gericht op het versterken van onderzoek en innovatie voor duurzaam waterbeheer. Dit partnerschap bevordert internationale samenwerking en biedt financieringsmogelijkheden voor projecten die inspelen op prioritaire wateruitdagingen.
- Water Europe: Via deelname aan de events en de expertgroepen, waaronder Water & Agrifood, brengt VITO Kennispunt Water Vlaamse prioriteiten onder de aandacht (zie ook hierboven). Tegelijkertijd worden Europese leerlessen en kennisuitwisseling teruggekoppeld naar Vlaanderen.

2.3 Coördineren en ondersteunen van innovatieprojecten met hefboomwerking

Omschrijving: VITO Kennispunt Water zet actief in op het coördineren, ondersteunen van innovatieprojecten. We zorgen ervoor dat goede ideeën niet blijven steken in de conceptfase, maar uitgroeien tot praktijkgerichte projecten met impact. Wanneer we gelijkaardige vragen of noden detecteren bij verschillende partijen, brengen we hen samen en verkennen we de mogelijkheid om overkoepelende projecten op te zetten. Zo stimuleren we samenwerking en vergroten we de hefboomwerking van innovaties binnen het waterdomein.

Naast actieve deelname in projecten (als coördinator of partner) nemen we ook deel aan gebruikersgroepen, waar we kennis delen en inzichten uit andere trajecten inbrengen. Dat versterkt lerende netwerken en versnelt de toepassing van innovatieve oplossingen.

Daarnaast leiden we bedrijven en organisaties gericht naar actuele subsidiemogelijkheden, zowel Vlaams als Europees. We bieden een actueel overzicht van beschikbare financieringskanalen en begeleiden waar nodig de toegang tot deze middelen.

2.3.1 Deelname aan innovatieprojecten

- **Schone waterlopen door O3G** (Interreg Vlaanderen-Nederland): Onderzoek naar de innovatieve combinatie van O₃ met GAK als een doelmatige en kostenefficiënte nabehandelingstechniek op RWZI's. Het onderzoek vindt plaats op labo-, piloot- en volleschaal. Dit onderzoek is heel relevant in het kader van het behalen van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA)-doelstellingen.
 - *Rol VITO Kennispunt Water: projectcoördinator*
 - *Partners: AM-Team, Aquafin, CAPTURE, HZ University of Applied Sciences, PureBlue Water, Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent en Waterschap de Dommel.*

- **ANCHOR** (Interreg North Sea Region): Decentrale watersystemen voor waterwijze woonwijken in een stedelijke context door het inzetten van brongescheiden systemen. Via een uniek demonetwerk in het NorthSeaRegion gebied dat wordt uitgebreid met nieuwe pilots en doorgedreven monitoring wordt onderzocht hoe deze systemen uit te rollen.
 - *Rol VITO Kennispunt Water: projectcoördinator*
 - *Partners: DuCoop, Hamburg Wasser, Bauhaus-Universität Weimar, waternet, KWR, NSVA, Stockholm stad.*

- **Aquatuur** (Interreg Vlaanderen-Nederland): Een klimaatrobuustere Scheldemondregio dankzij een verbeterde wateropslag en een betere oppervlaktewater kwaliteit aan de hand van groene-blauwe natuurgebaseerde oplossingen.
 - *Rol VITO Kennispunt Water: projectcoördinator + trekker activiteit natuurgebieden als waterbuffer*
 - *Partners: HZ University of Applied Sciences, Inagro, Gemeente Noord-Beveland, Provincie Zeeland, Gemeente Schouwen-Duiveland, Universiteit Gent, Vlaamse Landmaatschappij, VITO, Vlaamse Milieumaatschappij.*

- **Groeveleidingen** (Leader project): aanleggen van een leidingnetwerk om groevewater van Wienerberger lokaal te herverdelen vanuit een bufferbekken bij groenteverwerkend bedrijf Verduyn. Dit project is gelinkt aan het Proeftuin Droogte project 'Groeewater'.
 - *Rol VITO Kennispunt water: algemene begeleiding rond ontwerp en samenwerkingsmodel*
 - *Partners: Inagro, 4 landbouwers*

- **Beverhoutsveld** (Waterlandschapsproject): Uittesten van een fosforfilter in de Bergbeek in Beernem om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren
 - *Rol VITO Kennispunt water: trekker werkgroep waterkwaliteit*
 - *Partners: Provincie W-VI, Inagro, gemeente Beernem, gemeente Oostkamp, Regionaal landschap Houtland en Polders*

- **CARE+** (Interreg Frankrijk-Wallonie-Vlaanderen): acties om puntlozingen en diffuse lozingen vanuit landbouw aan te pakken om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren. De WaterProtect tool (visualisatie nutriënten en pesticiden) wordt ingezet om de dialoog met landbouwers aan te gaan en de impact van de acties te monitoren. Regio: stroomgebied van de Mandel in Roeselaere en van de Bollaertbeek in Ieper
 - *Rol VITO Kennispunt water: VITO ontwikkelt de WaterProtect tool en begeleidt de aanpak van de diffuse lozingen*

Partners: Provincie W-VI, Inagro, VMM, HoGent, VITO,Chambre d'Agriculture, SMAEL, Symsagel

- **Waterbewust Bouwen** (VLAIO COOCK project) - het stimuleren/inspireren a.d.h.v. voorbeeldprojecten om beter om te gaan met water in de bebouwde context incl. oplevering van relevante tools (dimensioneringstool, uitbreiding GB-peil) en beleidssuggesties.
 - o Rol VITO Kennispunt Water: inzichten verzamelen (financieel, organisatorisch, wetgevend, technologisch) a.d.h.v. 7 uitgevoerde projecten + ondersteuning disseminatie (schrijven artikels, social media, opzetten events)
 - o Partners: Embuild Vlaanderen (lead), Buildwise, NAV en VLARIO

- **Regenplus** (Slimme Regio Vlaams-Brabant):slimmer inzetten van regenwaterputten in tijden van droogte en wateroverlast
 - o Rol VITO Kennispunt Water: ondersteuning communicatie en aanpak
 - o Partners: De Watergroep, Aquafin, Sumaqua, UGent + 4 lokale besturen

- **DuLoTe** (VLAIO COOCK project) - Duurzame logistieke bedrijventerreinen: a.d.h.v. een systeemaanpak en het beter verbinden van thema's zoals logistiek, materialen, water, biodiversiteit, ... een integrale duurzaamheidsvisie en tools ontwikkelen om de transitie richting duurzame logistieke bedrijventerreinen te ondersteunen.
 - o Rol VITO Kennispunt Water: verantwoordelijk voor het thema 'Water' + ondersteuning com.activiteiten
 - o Partners: VIL, UA en VITO (Energie en Nexus teams)

- **WIJ-Water** (Interreg Vlaanderen-Nederland): Met WIJ-Water slaan Vlaanderen en Nederland de handen in elkaar voor een klimaatrobuuste en veerkrachtige polderregio. Dat doen we door samen met alle stakeholders de polders om te vormen van een afwateringslandschap naar een sponslandschap. WIJ-Water stimuleert hiervoor één grensoverschrijdend waterbeheer dat de Vlaamse én Nederlandse polders omvormt tot een zoetwaterbatterij. VITO Nexus en VITO Kennispunt Water brengen het ecosysteem samen en faciliteren de cocreatie van oplossingsrichtingen vanuit een systemische benadering.
 - o *Rol VITO Kennispunt Water: Ondersteunende rol binnen WP2 (communicatie) en WP5 trekker (cocreatie, afspraken en peilbeheer)*
 - o *Partners: Provincie West-Vlaanderen, De Vlaamse Waterweg NV, HAEDES, HOGENT, Middenkustpolder, Oostkustpolder, Polder van Maldegem, Sumaqua, Vlaamse Milieumaatschappij, VITO, Waterschap Scheldestromen*

Foto: Panelgesprek tijdens het [startevent van Interreg Vlaanderen-Nederland Schone Waterlopen](#) (8 februari 2024 bij Aquafin in Aartselaar).

Foto: Vlaamse ANCHOR [Community of Practice over grijswaterhergebruik](#) (7 november 2024 in Gent).

Foto: Uitdagingen in kaart brengen binnen Aquatuur (24 september 2024).

Via zijn faciliterende rol in de totstandkoming en ondersteuning van innovatieprojecten, groot of klein, realiseert VITO Kennispunt Water een aanzienlijke **hefboomwerking** door het aantrekken van innovatiemiddelen die ten goede komen van het brede stakeholderveld en zorgen voor een versnelde invulling van de innovatienoden.

2.3.2 Deelname aan gebruikersgroepen van projecten in 2024

Voor volgende projecten neemt VITO Kennispunt Water deel aan de gebruikersgroep;

- OptiWAIE (VLAIO LA traject): Optimalisatie van watergebruik in de glastuinbouw m.b.v. alternatieve interne en externe waterbronnen
- BiofilmPrevent (VLAIO LA traject): Biofilmvorming in drinkwatersystemen van varkens en pluimvee
- Groevewater voor landbouw en industrie (Proeftuin Droogte)
- Fruitwater (Proeftuin Droogte)
- BBEOL (Circulair Water): Behandeling en buffering van effluent in functie van de omliggende landbouw
- OP_PEIL (VLAIO LA traject): Opportuniteiten voor peilgestuurde drainage in Vlaanderen
- Turquoise: een interdisciplinair onderzoeksproject over het potentieel van blauwgroene strategieën voor klimaatadaptatie (FWO-SBO)
- STURDI: Richting geïntegreerd zoetwaterbeheer via een centrale, regionale waterbank om vraag & aanbod, opslag en waterzuivering op elkaar af te stemmen (NWO)
- Aquaconnect: Hergebruik van afvalwater en brak grondwater om zo meer water in reserve te hebben tijdens droge periodes in Nederland (NWO)
- InnoFINs: Onderzoek naar innovatieve modellen om groen-blauwe oplossingen in Vlaamse steden te financieren. (FWO-SBO)
- TETRA-project PFAS-verwijdering uit industrieel afvalwater
- Restwater project - BETONWater _ BEdrijventerrein TORhout-Noord Water voor irrigatie
- ResiRiver: creëren van veerkrachtige riviersystemen door het mainstreamen en opschaling van op de natuur gebaseerde oplossingen (NbS) (Interreg NWE)

3 KENNISDELING EN ACTIVERING

Omschrijving: VITO Kennispunt Water beschouwt kennisdeling als een strategische hefboom voor de versnelling van waterinnovatie. Door inzichten, resultaten en praktijkervaringen breed te delen én door stakeholders te activeren, stimuleren we de toepassing van innovatieve oplossingen in Vlaanderen en daarbuiten. We organiseren en ondersteunen workshops, events en thematische sessies, ontwikkelen praktijkgerichte leidraden samen met eindgebruikers, en verspreiden kennis via onze eigen en externe communicatiekanalen. Zo versterken we de samenwerking binnen het watersysteem en zorgen we ervoor dat waardevolle kennis niet op de plank blijft liggen, maar daadwerkelijk leidt tot actie en impact.

3.1 (Co)organisatie workshops en events

Hieronder vind je een overzicht van de belangrijkste initiatieven en evenementen waarbij VITO Kennispunt Water in 2024 betrokken was als organisator, moderator of actieve partner (exclusief de evenementen die plaatsvonden binnen een concrete project context - zie boven)

- 07/02/2024 – Deelname CIW Waterforum
- 20/02/2024 – Slotcongres WaterBewust Bouwen project (co-organisatie VLARIO)
- 23/02/2024 – Deelname en moderatie van Workshop Water Vasthouden
- 12/03/2024 – EU Water Conference Speeding up to a water resilient Europe
- 07/05/2024 – Slotevent Green Deal Brouwerijen
- 08/05/2024 – 1 jaar Green Deal Duurzame Zorg
- 14/05/2024 – Deelname Samen over Water event
- 13/06/2024 – Deelname event POM, Duurzaam waterbeheer op bedrijventerreinen
- 26/09/2024 – Co-organisatie H2Power event
- 07/10/2024 – Co-organisatie van NRW-ecosysteemevent (i.s.m. Aquaflanders)
- 17/10/2024 – Booth op Aquarama Vakbeurs, Brabanthallen, Leuven
- 08/10/2024 – Deelname + pitch @ Capture infocafé Decentrale Aanpak
- 08/10/2024 – Waterbesparing in de zorg
- 14 en 18/11 - VLARIO provinciale contactdagen (deelname en spreker VCRO)
- 21/11/2024 – Organisatie Thema-avond: Innovatiewandeling groene chemie
- 10/12/2024 – Webinar Onderzoeksagenda Water – samen werken aan waterinnovatie in Vlaanderen

Foto: Dirk Halet geeft toelichting en verzorgt moderatie van workshop Water Vasthouden (23 februari 2024 in Brugge).

Foto: Standhouders op de thema-avond innovatiewandeling groene chemie (21 november in Lokeren).

3.2 Praktische leidraden: ontwikkeld vanuit noden, samen met gebruikers

In 2024 zijn opnieuw verschillende leidraden opgeleverd, telkens als antwoord op vragen en behoeften die we rechtstreeks oppikten tijdens bedrijfsbezoeken, overlegmomenten met sectoren, en signalen vanuit innovatieprojecten. De volgende leidraden werden in 2024 afgerond en gedeeld met het werkveld:

De **leidraad waterneutraliteit op bestaande bedrijventerreinen** werd gefinaliseerd in samenwerking met de POM West-Vlaanderen. Dit resultaat maakt deel uit van de werking Bedrijventerreinen van de toekomst. Met middelen van de Provincie Antwerpen werd de leidraad uitgebreid naar andere bedrijventerreinen (green fields).

Foto's: voorstelling van de leidraad voor waterneutraliteit op bedrijventerreinen (links) en de leidraad om gezuiverd afvalwater te hergebruiken in de landbouw (rechts).

Vanuit de bedrijfscontacten in het domein Agrovoedingwater werd de nood aangehaald tot het verduidelijken van de regelgeving en mogelijkheden rond inzet van gezuiverd afvalwater voor irrigatie. Hiervoor werden verschillende leerlessen uit innovatieprojecten en kennisdocumenten gebundeld in de **Leidraad: Gezuiverd Afvalwater hergebruiken voor irrigatie in de landbouw**.

Het reactief kader droogte en waterschaarste kan ertoe leiden dat voor een bepaalde regio tijdelijke maatregelen worden afgekondigd zoals een captatieverbod op waterlopen. Verschillende bedrijven alsook VOKA signaleerden ons dat ze niet weten hoe te ageren. Daarom werd **Leidraad voor het opmaken van een noodplan voor water** opgemaakt.

3.3 Communicatie via eigen kanalen

VITO Kennispunt Water (in 2024 nog agerend onder de naam Vlakwa) verzond in 2024 een maandelijkse nieuwsbrief gefocust op innovatief waterbeheer. 2400 geëngageerde lezers vinden er wervende berichten die niet enkel informeren, maar ook aanzetten tot actie.

De nieuwsbrief geeft ook een overzicht van aankomende waterevents relevant voor de doelgroep. Het gemiddelde openingspercentage ligt rond de 27% met een doorklikpercentage van 34% - beide significant hoger dan de doorsnee B2B-nieuwsbrief. Die nieuwsberichten worden versterkt door een actief contentplan voor [LinkedIn](#) (2517 volgers), het socialemediaplatform bij uitstek voor professionele communicatie.

De centrale plek voor alle communicatie van VITO Kennispunt Water is de ([intussen vernieuwde](#)) [website](#). Die bundelt alle items waarnaar gelinkt wordt via socials, e-mail of pers.

3.4 Communicatie via externe kanalen

Door gezamenlijk over expertise te communiceren kun je meer impact hebben. Daarom werkt VITO Kennispunt Water vaak mee aan communicatie-acties van andere organisaties zoals publicaties, podcasts, interviews en events. Die activiteiten worden regelmatig opgepikt in de (vak)media. Zo verscheen *Vlakwa* in 2024 in minimaal 36 persartikels. Enkele voorbeelden van actieve deelname aan communicatie-acties van andere partijen:

- [S+T+ARTS4Water II: VITO's visie voor duurzame impact: vooruitstrevende watertechnologieën en interculturele samenwerkingen in de Scheldevallei](#)
- [Jong geleerd is oud gedaan: kinderdoeboek rond schoon water](#) – een initiatief van Sustainable stories
- [Podcast CIW](#)

4 INTERNATIONALE ECONOMISCHE POSITIONERING VERSTERKEN

Omschrijving: Met zijn hoge bevolkingsdichtheid, intensieve landbouw, sterke industrialisatie en complexe ruimtelijke ordening is Vlaanderen een regio waar de druk op het watersysteem groot is. We worden geconfronteerd met een brede waaier aan wateruitdagingen: droogte, overstromingen, vervuilde waterlopen, lage grondwaterstanden en een hoge watervoetdruk. Deze omstandigheden maken Vlaanderen evenwel tot een uitermate interessante proeftuin voor waterinnovaties. Wanneer oplossingen hier werken, kunnen ze als voorbeeld dienen voor andere regio's in Europa en daarbuiten. Deze factoren hebben er daarnaast ook voor gezorgd dat we de voorbije jaren unieke ervaring en expertise hebben opgebouwd, die we internationaal kunnen valoriseren.

Vlaanderen als innovatieve waterregio

We hebben in 2024 opnieuw ingezet op het kenbaar maken van de Vlaamse kennis en kunde zowel binnen als buiten Vlaanderen. We brachten onze expertise en innovatieve oplossingen onder de aandacht via:

- **Fluid Crew-events** (Fluid Forum) in Oostende en Lokeren
- Deelname aan **IFAT München**, de internationale vakbeurs voor watertechnologie, met een groepsreis georganiseerd door VLARIO en VITO Kennispunt Water in samenwerking met FIT en bedrijven als Riopro, De Bonte Group en Pipelife Belgium.
- Voorbereidingen voor **Aquatech Amsterdam 2025**, een van de belangrijkste internationale watertechnologiebeurzen

Water-Oriented Living Labs (WOLLS)

In 2024 werden vanuit Water Europe [vier Vlaamse regio's en initiatieven erkend als Water-Oriented Living Labs \(WOLLS\)](#).

- Stad Mechelen
- Herk & Mombeek Living Lab
- Port of Antwerp-Bruges
- WaterClimateHub

Een **WOLL** is een praktijkgerichte omgeving waar innovatieve wateroplossingen worden getest en opgeschaald in een real-life setting, met actieve betrokkenheid van bedrijven, overheden, onderzoekers en burgers. De meerwaarde van een WOLL is dat die samenwerking stimuleert en innovatie versnelt met als doel duurzame oplossingen te realiseren die op grotere schaal kunnen worden uitgerold.

In 2024 hebben we vanuit het **Water4All-partnerschap** verdere stappen gezet om deze WOLLS te versterken en nieuwe Vlaamse initiatieven in te bedden in het Europese netwerk van living labs.

Complementariteit en samenwerking

We werken verder aan een gecoördineerde en complementaire aanpak, samen met:

- Fluid Crew: netwerk en merknaam waaronder de Vlaamse watersector zich verenigt. Opggericht door VITO Kennispunt Water samen met AquaFlanders, watercircle.be en de Vlaamse Overheid als uithangbord voor de Vlaamse expertise in het aanpakken

van complexe wateruitdagingen. Fluid Crew neemt gedeelde acties om Vlaanderen op de internationale waterkaart te zetten.

- Flanders Investment & Trade (FIT): voor de ondersteuning van Vlaamse bedrijven bij internationale markttoetreding en export van wateroplossingen.

Interesse uit het buitenland

De Vlaamse aanpak krijgt steeds meer internationale belangstelling. In 2024 ontvingen we o.a. diverse vragen vanuit Nederland, onder meer van het Waterplatform Brabant, de Waterkoplappersgroep en de provincie Noord-Brabant. Zij tonen bijzondere interesse in onze aanpak rond waterbesparing, waterhergebruik, hemelwaterbeheer en ondersteunende tools. Op regelmatige basis delen we onze projectresultaten, beleidsinitiatieven en instrumenten met hen, en verkennen we samenwerkingsmogelijkheden.

Aanpak hemelwater en waterhergebruik in Vlaanderen:

- 20/02/2024 - spreker op Bouwtafel 'Waterzuinige wijken'
- 10/06/2024 - spreker TVVL NI - Nationaal Congres Sanitaire Technieken

5 MANAGEMENT

5.1 Governance

In 2024 werden twee Klankbordgroep-meetings opgezet: op 11 maart (Kortrijk) en op 30 mei (Gent). De **klankbordgroep van Vlakwa** is samengesteld uit vertegenwoordigers uit de overheid, het onderzoeksveld en het bedrijfsleven. Ze fungeert als brug met het brede waterveld en waarborgt de wisselwerking met stakeholders en transparantie in de werking van Vlakwa.

Inge Genné, Manager van VITO Kennispunt Water, faciliteerde een open discussie rond de organisatie van een impactvolle, neutrale en open werking. In overleg met toenmalig voorzitter Bart Naeyaert en de klankbordgroepleden werd een nieuwe governance structuur uitgewerkt onder de vorm van een Programmabureau. De waardevolle interactie met stakeholders wordt verdergezet via een meer inhoudelijk gestuurde werking rond focusthema's en een breed gericht Klankbordgroepevent.

Het Programmabureau neemt de governance waar van de werking van VITO Kennispunt Water in lijn met de opdracht uit het VITO-convenant en waarbij volgende opdrachten worden neergelegd:

- Het beoordelen en goedkeuren van het jaarlijks actieprogramma van de VITO-opdracht 'Bedrijfsgerichte werking', met als doel een strategische en impactvolle aanpak te borgen.
- Het evalueren van de voortgang van de ondernomen acties, inclusief het identificeren van eventuele noden en knelpunten die aangepakt moeten worden om innovatie te versnellen.
- Het initiëren van nieuwe acties en maatregelen die gericht zijn op het versnellen van innovatie binnen het waterdomein, met oog voor zowel economische als maatschappelijke impact.

- Het voorbereiden van gerichte boodschappen en format van transparante communicatie over voortgang, resultaten en geplande acties.

De samenstelling van het Programmabureau werd vastgesteld in december 2024 (zie tabel). Naar aanleiding van het vertrek van Danny Van Assche als gedelegeerd bestuurder van UNIZO, wordt hij in 2025 tijdelijk vervangen door Piet Vanden Abeele.

Contactpersoon	Functie	Vertegenwoordiging
Leen Govaerts	Directeur Water en energietransitie - VITO	VITO
Carl Heyrman	Algemeen Directeur - Aquaflanders	Aquaflanders leden
Wendy Francken	Algemeen Directeur - Vlario	Vlario leden
Marjolein Weemaes	Directeur Business Development en Innovatie - Aquafin	Aquafin
Willy Gils	General Manager - watercircle.be	watercircle.be leden
Bernard De Potter	Administrateur-generaal - VMM	CIW leden
Johan Hanssens	Secretaris-Generaal - WEWIS	WEWIS
Delphine Delouvroy	Afdelingsverantwoordelijke Juridisch en Internationaal Expertisecentrum - DKBUZA	DKBUZA
Ivan Pelgrims	CEO - Evonik	VOKA leden
Danny Van Assche	Gedelegeerd Bestuurder - UNIZO	UNIZO leden
Bart Naeyaert	Eerste Gedeputeerde - Provincie West-Vlaanderen	Provincie West-Vlaanderen
Marijke Huysmans	Professor en vicedecaan - VUB	VLIR leden

Tabel: Samenstelling programmabureau bij start in december 2024

Branding en positionering

Eind 2024 werd de [naamswijziging van Vlakwa naar VITO Kennispunt Water aangekondigd](#). Voor de keuze van het logo werden de VITO corporate branding regels gevolgd.

De naamswijziging zorgt voor een verduidelijking van de koppeling met VITO, het moederbedrijf waar de activiteiten sinds 2016 zijn ondergebracht.

VITO bewaakt hierbij als goede huisvader de invulling van de specifieke rol van VITO Kennispunt water, ten dienste van alle Vlaamse stakeholders. Het combineren van meerdere rollen maakt integraal deel uit van de VITO-werking en is onderworpen aan een ethische gedragscode. We verwijzen hiervoor naar het **VITO Charter Deugdelijk bestuur** – toegevoegd als Bijlage A.

Huisvesting / Infrastructuur

In 2024 huurde VITO drie kantoren en een vergaderzaal in het Ondernemerscentrum Kortrijk. In de loop van 2024 onderzocht VITO de opportuniteit om een co-working space te huren in de Graaf Karel de Goedelaan te Kortrijk. In de nieuwbouw van Flanders Make kwam een ruimte vrij die groeipotentieel biedt qua beschikbare ruimte en qua toenemende connectiviteit met partners zoals Flanders Make, UGent Campus Kortrijk, HOWEST, Veg-i-tec. Vanaf maart 2025 vormt de nieuwe locatie VITO Kortrijk de uitvalsbasis voor VITO Kennispunt Water.

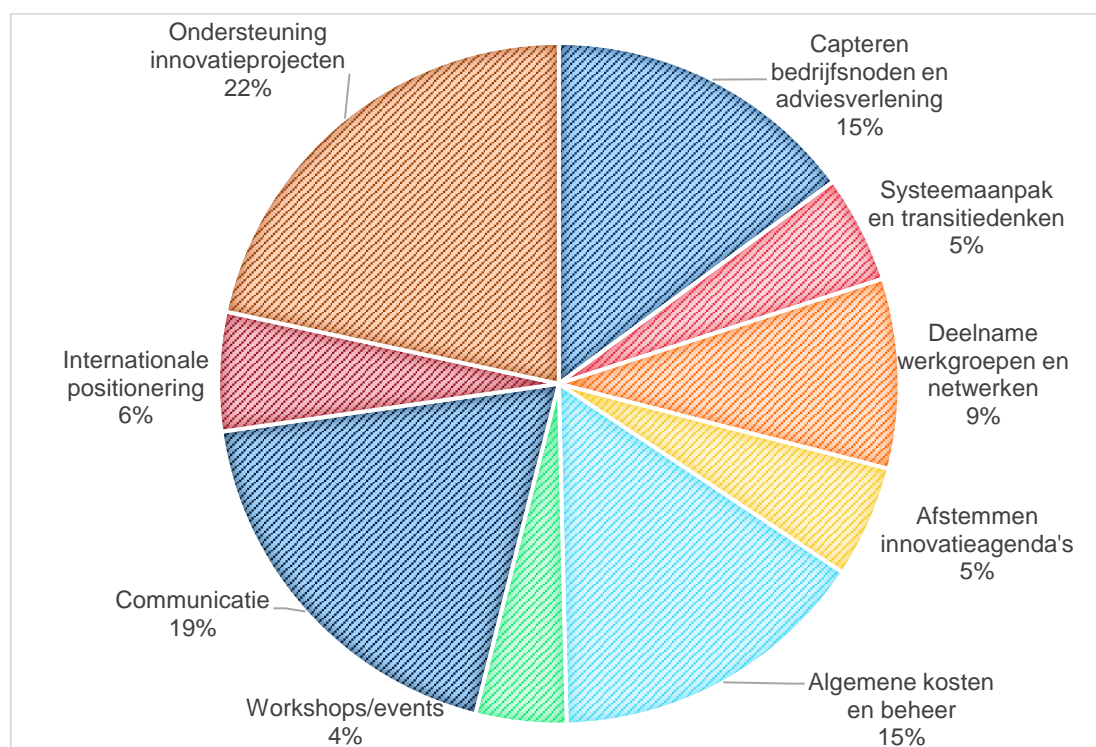
5.2 Dotatieallocatie

Voor de financiering van de taken omschreven in het actieprogramma 2024 werden volgende dotatiemiddelen vanuit de Vlaamse Overheid aangewend:

ACTIES 2024	DOTATIE GEBRUIK
Capteren bedrijfsnoden en adviesverlening	141.950,80 €
Systeemaanpak en transitiedenken	48.749,80 €
Deelname werkgroepen en netwerken	85.819,60 €
Afstemmen innovatieagenda's	50.756,40 €
Algemene kosten en beheer	145.716,40 €
Workshops/events	41.045,00 €
Communicatie	179.294,60 €
Internationale positionering	53.777,40 €
Ondersteuning innovatieprojecten	205.849,84 €
Som	952.959,84 €

Onder de term dotatiegebruik verstaan we de netto kosten (personeels- en werkingskosten). Voor deelname aan gefinancierde projecten (EFRO, VLAIO..) is het dotatiegebruik het resultaat van de projectkosten min de inkomsten.

Volgens de VITO beheerovereenkomst is er een geormerkte dotatie van 1 Mio Euro gallocceerd aan de werking van VITO Kennispunt water. Dit betekent dat een restbedrag van 47.040,16 € overgedragen wordt naar 2025.

Figuur: Verdeling dotatiegebruik over de activiteiten (totaalbedrag 952 959,84 euro)

6 Conclusie en blik vooruit

2024 was een dynamisch jaar waarin we onze werking in een nieuw kleedje staken en kritische reflecties niet uit de weg gingen. Voortbouwend op een sterk team met een tomeloze inzet, zette VITO Kennispunt Water mooie resultaten neer om waterinnovatie in Vlaanderen te verbinden en versnellen. Daarbij bouwden we verder op een aanpak die al jaren de kern vormt van onze werking: het ontwikkelen van concrete oplossingen in combinatie met het versterken van duurzame relaties en samenwerkingen binnen het brede waternetwerk.

Die consistente en verbindende manier van werken heeft doorheen de jaren geleid tot een groeiend vertrouwen bij bedrijven en andere waterstakeholders. Dat vertrouwen vormt vandaag een stevig fundament voor onze verdere werking. Het bevestigt onze rol als neutrale en verbindende schakel in het ecosysteem van waterinnovatie. In de komende jaren zullen we die positie blijven versterken, samen met het Programmabureau en onze partners onze ambities aflijnen en met een blijvende focus op bedrijfsgerichte noden.

Vanuit een programmatorische aanpak en voortbouwend op Oona, een dynamische leeragenda voor een waterbewuste economie, zullen we in de komende periode meer gericht werken rond vier prioritaire focusdomeinen: Businessmodellen voor samenwerking, Wateropslag in de bodem, Koppelkansen op bedrijventerreinen, en de Ketenaanpak van pollutanten. Elk van die domeinen speelt in op de actuele uitdagingen van bedrijven en biedt kansen om oplossingen te versnellen en op te schalen.

Daarnaast blijven we actief werken aan maximale synergie en afstemming met andere innovatieagenda's, zowel op Vlaams als op Europees niveau. Zo zorgen we ervoor dat middelen doelgericht en efficiënt worden ingezet, overlap wordt vermeden en creëren we nieuwe samenwerkingskansen.

Het Programmabureau blijft daarbij een actieve rol opnemen in het borgen van openheid en transparantie en waakt samen met ons over onze neutraliteit. Onze gedeelde ambitie is helder: over drie jaar willen we terugblikken op een periode waarin bedrijven vlotter de weg vonden naar de juiste partners, innovatieve oplossingen sneller zijn geïmplementeerd en de watertransitie tastbare vooruitgang heeft geboekt.

We keep connecting the drops – building trust for a water resilient economy.

BIJLAGE A –VITO Charter Deugdelijk Bestuur

Uittreksel uit Charter Deugdelijk Bestuur, VITO- juni 2024

9. ETHISCHE GEDRAGSCODE

VITO voert een ethische gedragscode in
--

- 9.1. VITO stelt een ethische en verantwoorde handelswijze voorop voor al haar medewerkers, zowel permanente als tijdelijke krachten en zulks middels een ethische gedragscode.
Deze gedragscode wil een duidelijk kader aanreiken waarin respect voor externe wet- en regelgeving alsook voor interne beleidslijnen voorop staat met oog en zorg voor de impact van de handelingen die medewerkers stellen.
- 9.2. Het directiecomité neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de kennis en het begrip van, evenals het respect aan de gedragscode door vorming en opleiding optimaal wordt nagestreefd.
- 9.3. De HR-dienst kan het advies inwinnen van ethische specialisten en helpt managers en medewerkers bij het bespreken en oplossen van ethische kwesties.
- 9.4. VITO kan verschillende rollen opnemen in het innovatie ecosysteem en hierdoor haar maatschappelijke impact versterken. Om te vermijden dat er belangenconflicten kunnen optreden tussen deze rollen hanteert VITO een transparant beleid gebaseerd op onafhankelijkheid en onpartijdigheid. De rollen die VITO onder andere kan opnemen zijn de volgende:
- Het ontwikkelen van technologieën door middel van wetenschappelijk onderzoek op eigen initiatief of in het kader nationaal en internationaal gesubsidieerde onderzoeken, al dan niet in samenwerking met derden.
 - Het valoriseren van wetenschappelijk onderzoek voor publieke en private klanten door het uitvoeren van contractonderzoek of referentietaken, het geven van licenties, de oprichting van spin-offs, etc.
 - Op expliciete vraag van en gemandateerd door de Vlaamse overheid of een andere partij, vervullen van een controlerende (certificatie, audit, verificatie, ...) functie op technologieën of (technologische) handelswijzen van derden,
 - Op expliciete vraag van en gemandateerd door de Vlaamse overheid of een andere externe subsidie verlenende partij, vervullen van een faciliterende rol bij het opzetten en uitvoeren van onderzoeksprogramma's waarvoor derden of VITO collega's projectvoorstellen indienen voor het ontwikkelen en/of valideren van hun technologie. Deze faciliterende rol kan o.a. bestaan uit het organiseren van projectoproepen, het begeleiden van projecten, ...
- 9.5. VITO waakt erover dat er geen conflicterende belangen optreden bij de uitvoering van deze verschillende rollen. Om elke vorm van belangenvermenging en beïnvloeding te vermijden werden de volgende afspraken vastgelegd voor elke van de 4 rollen:
- Bij het uitvoeren van wetenschappelijke onderzoek heeft VITO een grote vrijheid bij het bepalen van de onderwerpen van het onderzoek, de partners waarmee ze hierin samenwerkt en het gebruik van de resultaten. De resultaten van dit onderzoek worden op de gepaste manier verspreid onder de vorm van patenten, wetenschappelijke publicaties en andere. Indien VITO gebruik maakt van co-financiering van subsidiërende instanties zal ze ook de

- randvoorwaarden opgelegd door deze organisaties opvolgen (vb. over de verspreiding van de resultaten).
- Bij het valoriseren van het onderzoek zal VITO de door de klant gevraagde vertrouwelijkheid van de werkwijzen en resultaten van het onderzoek respecteren en dit binnen de wettelijke randvoorwaarden. Indien nodig zal VITO vertrouwelijke gegevens intern of extern afschermen, zowel fysiek (producten, technologieën, data, IT bestanden, ...) als door personele afspraken. VITO heeft een interne policy waarin alle medewerkers, hetzij in de arbeidsovereenkomst hetzij in aparte overeenkomsten, zich verbinden tot confidentialiteit waar dit nodig is voor hun opdracht (interne confidentialiteitsafspraken).
 - VITO zal in haar controleerende rol:
 - o geen technologieën of (technologische) handelwijzen controleren die ze ook zelf ontwikkelt tenzij ze hiervan de mandaterende overheid/partij van in kennis gesteld heeft en er expliciete toelating voor gekregen heeft. Met de mandaterende overheid worden in dat geval afspraken gemaakt opdat de onafhankelijkheid van het onderzoek gevrijwaard wordt. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door interne confidentialiteitsafspraken (zie boven) of door een scheiding in de teams die de betrokken taken uitvoeren ("chinese walls").
 - o in samenspraak met de mandaterende overheid zullen beroepsmiddelen worden voorzien waarbij de beslissingen die het controlerende team neemt in uitvoering van de toevertrouwde taken kunnen worden aangevochten. Hierbij zullen de procedures en termijnen op een transparante wijze worden kenbaar gemaakt in de bepaling en aankondiging van het programma.
 - VITO zal in haar faciliterende rol eigen projecten niet bevoordelen ten opzichte van externe projecten en hierover transparant rapporteren:
 - o VITO zal zelf geen beslissingen nemen over het al dan niet toekennen of herroepen van subsidies aan de voorgestelde onderzoeksvoorstellen. Deze beslissingen worden uitsluitend genomen door een externe, van VITO onafhankelijke partij aangeduid door de mandaterende overheid.
 - o Medewerkers in de faciliterende rol zullen de werkwijzen en verwachte resultaten van onderzoeksprogramma's van derden -indien dit zo gevraagd wordt door deze- als vertrouwelijk beschouwen en niet delen met andere partijen of andere medewerkers van VITO (interne confidentialiteitsafspraken, zie boven). Medewerkers in de faciliterende rol die van mening zijn dat ze persoonlijk te nauw betrokken zijn bij de voorgestelde onderzoeksvoorstellen zullen dit expliciet melden aan de mandaterende organisatie en zich houden aan de instructies hiervoor.
 - o Het management van VITO zal zich onthouden om aan de medewerkers die instaan voor de faciliterende rol inhoudelijke instructies te geven die eigen projecten zou kunnen bevoordelen ten opzichte van projecten door derden.
 - o Met de mandaterende instantie worden afspraken gemaakt of informatie al-dan-niet na de opdracht actief verspreid worden. In principe zullen alle stukken die VITO in het kader van haar opdracht opstelt in hun definitieve versie ter beschikking staan op een toegankelijke plaats (website). Een uitzondering hierop vormt de confidentiële informatie van derden en informatie ingeroepen op gerechtvaardigde gronden in het kader van openbaarheid van bestuur.
- 9.6. In al haar rollen houdt VITO zich aan een evidence-based werkwijze en volgt ze de Europese en Belgische codes voor wetenschappelijk onderzoek.

**vision on technology
for a better world**

